

กระจูดรายา

เครื่องข่ายภูมิปัญญา

สู่เศรษฐกิจชุมชนยั่งยืน

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส

ที่มา/ปัญหา

ชุมชนบ้านพรุ قابแดง (บ้านโคกยามู) ต.ไพรวัน อ.ตากใบ จ.นราธิวาส เป็นพื้นที่ราบลุ่มในเขตปฏิรูปที่ดิน มี 462 แปลง รวม 2,265 ไร่ และ 341 ครัวเรือน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตร เช่น สวนยาง สวนปาล์ม และเลี้ยงสัตว์ แต่ยังคงประสบปัญหาความยากจน

ในปี 2552 ส.ป.ก.นราธิวาส ร่วมกับเกษตรกรพัฒนาอาชีพเสริม โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจกสานกระจูดของสตรีในพื้นที่ จัดตั้งเป็น “กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์กระจูดบ้านพรุ قابแดง” ใช้แบรนด์ “**กระจูดรายา**” เพื่อสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของราชวงศ์ไทย ต่อมาในปี 2555 จัดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน

ช่วงเริ่มต้นกลุ่มประสบปัญหาหลายด้าน เช่น การตลาด การบริหาร และความเชื่อมั่นของชุมชน แต่ด้วยความร่วมมือจาก ส.ป.ก.และหน่วยงานต่าง ๆ กลุ่มได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ทั้ง ด้านการผลิต พัฒนาผลิตภัณฑ์ และการตลาด เพื่อยกระดับรายได้และ ลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่

วิธีการและรูปแบบดำเนินงาน

การพัฒนาทุนมนุษย์

Human
Network

ใช้เครื่องมือการวิเคราะห์กลุ่ม อาทิ Swot, Business Model Canvas, Triple Bottom Lines ฯลฯ เพื่อพัฒนาต้นน้ำ ให้สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความรู้

การพัฒนาเครือข่าย

สนับสนุนเชื่อมโยงเครือข่าย ร่วมอบรมพัฒนาคุณภาพสายเลื้อยกระจูดพร้อมทั้งพัฒนาฝีมือการตัดเย็บ และเป็นเครือข่ายในการส่งวัตถุดิบเพื่อนำมาแปรรูป

RAYA

การพัฒนาการตลาด

สนับสนุนให้หน่วยงานเอกชน และหน่วยงานภาครัฐ ร่วมสนับสนุนช่องทางการตลาด เพื่อกระจายสินค้า และเพิ่มช่องทางการจำหน่าย

Market

ปัจจัยความสำเร็จ

การขับเคลื่อนยกระดับการเกษตรแบบดั้งเดิมให้เป็นเกษตรทันสมัย

การใช้เทคโนโลยีการผลิต
ที่ลดระยะเวลาดำเนินการ

การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มเปราะบาง

กระจายรายได้ไปยังกลุ่มเปราะบาง
สตรี ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ในชุมชน

การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนอย่างยั่งยืน

สร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มวิสาหกิจ
และการทำตลาดออนไลน์

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การใช้วัตถุดิบธรรมชาติในกระบวนการผลิต
และชุมชนปลูกและขยายพันธุ์กระจุ๊ด

AGENDA GOVERNMENT

ALRO

กลไกการขับเคลื่อน 4M

SWOT

BMC

Business Model Canvas

ความสำเร็จ ของการดำเนินการ

ALRO

ผลผลิต

มีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปกระจุตหลักจากหัก
ค่าใช้จ่ายในส่วนของคุณทุนวัสดุ แรงงาน การขนส่ง 4 ปีล่าสุด ดังนี้

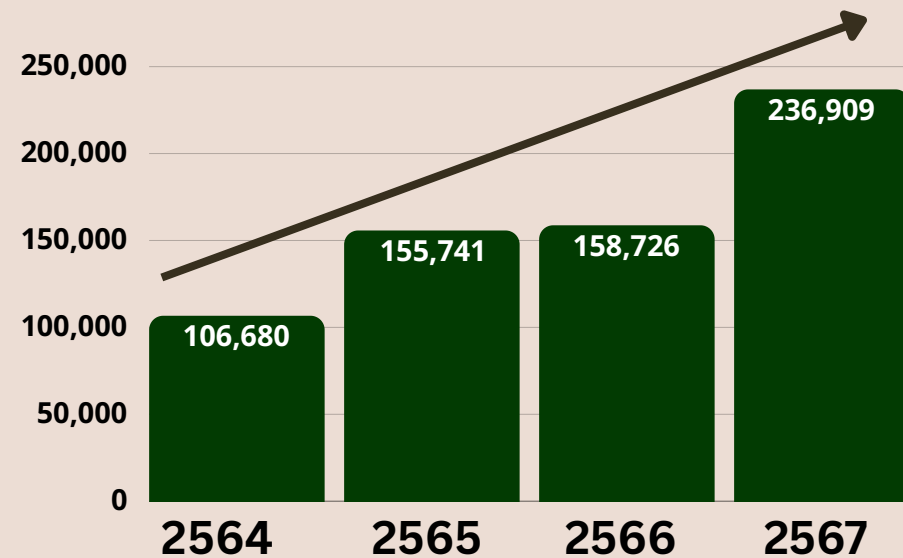
ปี 2564 มีกำไรสุทธิ 106,680 บาท

ปี 2565 มีกำไรสุทธิ 155,741 บาท

ปี 2566 มีกำไรสุทธิ 158,726 บาท

ปี 2567 มีกำไรสุทธิ 236,909 บาท

ทั้งนี้มีแนวโน้มที่รายได้เพิ่มขึ้นในปี 2568

ผลลัพธ์

ด้านเศรษฐกิจ

แปรรูปกระจุตสร้างรายได้ทุกขั้นตอน มีตลาดหลากหลาย ผลิตแบบ OEM รายได้มั่นคง
มีทุนดอกเบี้ยต่ำ พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ด้านสังคม

บริหารแบบมีส่วนร่วม ตรวจสอบได้ ยกระดับเป็นแหล่งเรียนรู้ ถ่ายทอดองค์ความรู้
สร้างงาน สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านสิ่งแวดล้อม

ใช้กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการปลูกกระจุตทดแทน และ
แปรรูปด้วยสูตรธรรมชาติ พร้อมเพิ่มมูลค่าด้วยงานหัตถกรรมอื่น

การเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ ในระดับปัจเจกบุคคลและชุมชน

ต่อยอดภูมิปัญญาสู่รายได้ในชุมชน สมาชิกมีรายได้เพิ่ม 14.32% หนี้ลดลง 1.83%
เข้าถึงการศึกษา จ้างงานเพิ่ม เกิดเครือข่าย และเศรษฐกิจชุมชนเติบโต

ภาคีเครือข่าย ร่วมดำเนินการ

1. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริสนับสนุนด้านการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการตัดเย็บ
2. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอตากใบสนับสนุนด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์
3. ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนใต้ปัตตานี สนับสนุนอาคารปฏิบัติงานหลังแรก
4. บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) สนับสนุนโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์
5. หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่สำนักงานพัฒนาภาค 4 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาสนับสนุนอาคารปฏิบัติงานหลังที่สอง
6. มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สนับสนุน เครื่องย้อมสีกระจุต และบรรจุภัณฑ์
7. บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีนราธิวาส (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด และโครงการไทยนิยม ยั่งยืน สนับสนุนด้านการประชาสัมพันธ์ติดต่อลูกค้าให้กับกลุ่ม
8. วิทยาลัยชุมชนนราธิวาส สนับสนุนการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และการตัดเย็บ
9. องค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน สนับสนุนการฝึกอบรมให้ความรู้ และงบประมาณ
10. สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ สนับสนุนเรื่องการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
11. ประชาชนชาวบ้านในพื้นที่ สนับสนุนความรู้ในการสานเสื่อกระจุต
12. สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) สนับสนุนสิ่งแวดล้อม สนับสนุนความรู้ การตลาด

การบริหารจัดการกลุ่ม

การวางแผน (Planning)

การจัดองค์กร (Organizing)

การนำและการบริหารงาน (Leading/Directing)

การควบคุมและประเมินผล (Controlling/Evaluating)

การสร้างเครือข่ายธุรกิจ

การพัฒนาและสร้างเครือข่าย (Capacity Building)

จัดอบรมทักษะใหม่ เช่น การสานตลาดใหม่ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์

สร้างเครือข่ายกับกลุ่มกระจัดอื่น ๆ ในพื้นที่ใกล้เคียง

เข้าร่วมงานแสดงสินค้า OTOP, งานชุมชนท้องถิ่น

พัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊กเพจ, TikTok, Line OA

RAYA

องค์ความรู้ เทคโนโลยี

การถอดบทเรียน และสร้างต้นแบบ

นำความสำเร็จของกลุ่มกระจูดรายามา
เป็นต้นแบบในการพัฒนากลุ่ม

การสร้างเครือข่าย ความร่วมมือ

เชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกลุ่มวิสาหกิจที่ประสบความสำเร็จ
กับกลุ่มที่กำลังเริ่มต้น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้
แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

การวางแผนขยายผล

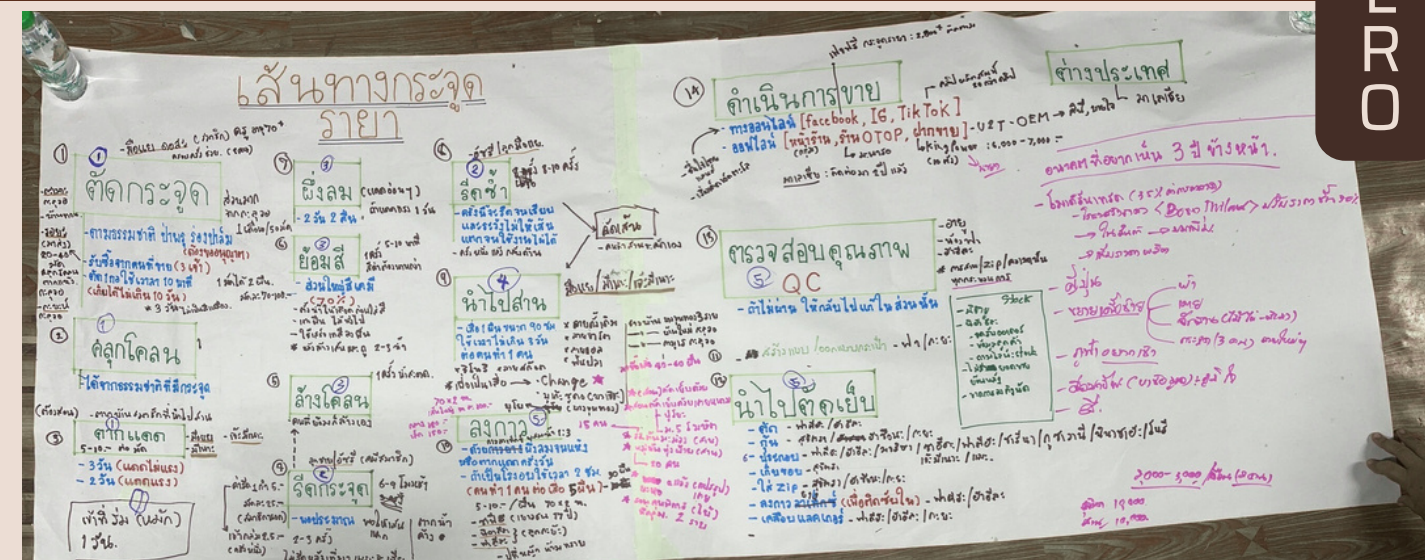
การพัฒนาไปยังกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ปฏิกิริยาที่ดิน
อื่นๆ โดยจัดอบรมและสนับสนุนด้านงบประมาณ
วัสดุอุปกรณ์ และการตลาด

การจัดการความรู้

เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มวิสาหกิจ
ชุมชนในพื้นที่ เพื่อสร้างเครือข่ายด้านธุรกิจ

การติดตามและประเมินผล

ติดตามผลการดำเนินงานของกลุ่มที่นำบทเรียนไป
ประยุกต์ใช้ เพื่อปรับปรุงแนวทางการพัฒนาให้
เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

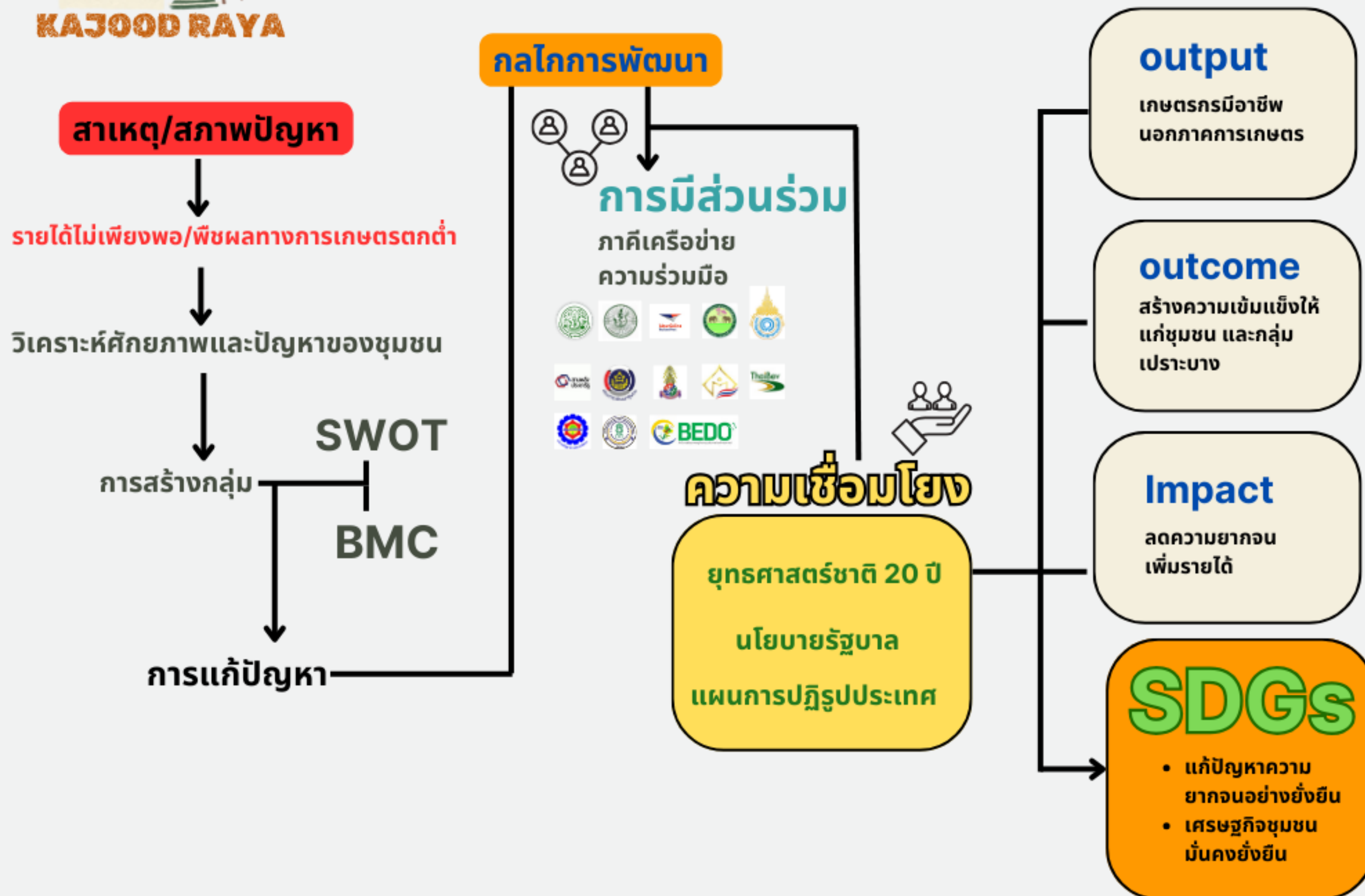
ความยั่งยืน

กระบวนการมีส่วนร่วม

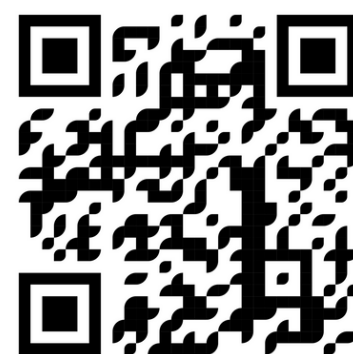

กระบวนการมีส่วนร่วมการแก้ไขปัญหาคความยากจนอย่างยั่งยืน
กระจุตรายา เครือข่ายภูมิปัญญา สู่เศรษฐกิจชุมชนยั่งยืน

กระชูดรายา

Channels

Follow channel

